

COVID-19: Rodičia nájdú kompletné informácie na stránke pediatrov

Ochorenie COVID-19 sa nevyhýba ani najmenším. Rodičia často nevedia ako postupovať keď ich dieťa ochorelo, nevedia vyhodnotiť závažnosť príznakov. Slovenská spoločnosť primárnej pediatrickej starostlivosti a rezort zdravotníctva pripravili manuály, ktoré rodičom pomôžu. Nielen tie nájdú rodičia aj na internetovej stránke pediatrov.

Hlavná odborníčka Ministerstva zdravotníctva SR pre všeobecnú starostlosť o deti a dorast MUDr. Elena Prokopová radí pri príznakoch ochorenia dieťa otestovať domácim testom a po pozitívnom výsledku kontaktovať pediatra a objednať ho na PCR test. **“Pozitívne testované dieťa s príznakmi musí mať pokojový režim, dostatočný príjem tekutín a zdravú stravu,”** uviedla MUDr. Elena Prokopová. Ako doplnila rodičia nájdú komplexné rady, odporúčania a informácie od detských lekárov na stránke www.pediatridetom.sk. „**Na základe manuálu na určenie závažnosti zdravotného stavu dieťaťa rodič dokáže určiť, či postačuje domáca liečba, či treba kontaktovať lekára na ďalší deň, alebo či si zdravotný stav vyžaduje bezodkladné vyhľadanie urgentnej pomoci,**“ uviedla hlavná odborníčka ministerstva. Príznaky ochorenia sú rozdelené do troch farieb červenej, oranžovej a zelenej zóny. Na základe zaradenia dokáže rodič určiť závažnosť ochorenia a konáť. Toto rozdelenie je súčasťou dokumentu “Pediatrické odporúčania pre manažment detského a dospevajúceho pacienta v súvislosti s ochorením COVID 19” zverejnenom na stránke MZ SR <https://www.standardnepostupy.sk/postupy-pre-ambulancie/>.

MANUÁL NA URČENIE ZÁVAŽNOSTI ZDRAVOTNÉHO STAVU DIEŤAŤA MLADŠIEHO AKO 3 MESIACE

PRE RODIČOV/OPATROVNÍKOV DETÍ (AJ V SÚVISLOSTI S OCHORENÍM COVID 19)

Podľa veku sú pripravené informácie o príznakoch, ktoré sa môžu vyskytnúť u dieťaťa a podľa ich závažnosti je odporúčaný ďalší postup.
V žiadnom prípade však nenahradzajú lekárskes vyšetrenie a odporúčanie, preto ak máte obavy, vyhľadajte lekársku radu svojho primárneho pediatra alebo pohotovostných zdravotníckych zariadení.

 ČERVENÁ ZÓNA	<p>AK MÁ VAŠE DIEŤATKO KTORÝKOĽVEK Z NASLEDUJÚCICH PRÍZNAKOV:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Je strnulé, alebo sa minimálne pohybuje, alebo má záškly ramien, rúk alebo nôh, ktoré neprestanú, keď ich chytíte rukami. • Je opakovane tázke ho zobudí, aj keď je čas na kŕmenie. • Bleďa, mramorová koža, ktorá je nezvyčajne chladná. • Teplota nad 38°C (neplatí, ak bolo dieťa očkovane v predchádzajúcich 48 hodinách a nemá iné červené alebo oranžové príznaky – tedy kontaktovať telefonicky svojho primárneho pediatra). • Suché plienky (dieťa nemočí) viac ako 8 hodín. • Výrazne stažené dýchanie, ktoré sa prejavuje neschopnosťou píti, robí si prestávky v sáti po niekoľkých hľtoch, má nezvyčajne rýchle a plynké dýchanie, nevládze plakat, sú pritomné pauzy medzi nádychmi viac ako 10 sekúnd, má výrazné trvalé písanie na hrudi pri dýchaní. • Modrástie sfarbenie okolo úst, alebo na končekoch prstov. • Na koži nové fialové fliačky, ktoré nemiznú, ak na kožu v mieste ich výskytu zatlačíte skleneným pohárom, alebo ktoré vyzerajú ako malé modriny. • Zvracanie zeleného obsahu. • Ak máte obavy, že je Vaše dieťa v ohrození života.	<p>BEZODKLADNE VYHĽADAJTE NAJBLIŽŠÍ URGENTNÝ PRÍJEM ALEBO VOLAJTE LINKU 155 ALEBO 112, PRETOŽE VAŠE DIEŤA VYŽADUJE NEODKLADNÚ ZDRAVOTNÚ STAROSTLIVOSŤ.</p>
 ORANŽOVÁ ZÓNA	<p>AK MÁ VAŠE DIEŤATKO KTORÝKOĽVEK Z NASLEDUJÚCICH PRÍZNAKOV:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ťažšie dýcha, čo sa prejavuje rozláhovaním nosových krídel (bočné časti vchodu do nosa), vľahovaním krčnej jamky alebo svalov pod rebrami pri dýchaní, má neutichajúci dusivý kašeľ, pripomínajúci štekanie. • Nemá záujem o kŕmenie. • Je nezvyčajne spavé alebo predráždené (nepretržite pláče a neviete ho utišiť). • Známky dehydratácie – nedostatku tekutín (suché sliznice v ústach a suché perly, vpadnuté oči, neprihomnosť slz pri dlhšom pláči, suché plienky posledných 6 hodín). • Rýchlo sa zhoršujúca dojčenská žltáčka (žltá koža na tvári, hrudníku prípadne končatinách, žlté očné bielka). • Triaška. • Pretrvávajúce vracanie. • Prítomnosť krvi v stolici alebo moči. • Ak máte obavy, že sa dieťa rýchlo zhoršuje zdravotný stav.	<p>BEZODKLADNE KONTAKTUJTE PRIMÁRNEHO PEDIATRA VÁŠHO DIEŤAŤA, PODĽA MOŽNOSTI VÁS OBJEDNÁ NA VYŠETRENIE ČO NAJSKÔR. AK JE PO ORDINAČNÝCH HODINÁCH, VYHĽADAJTE AMBULANTNÚ POHOTOVOSTNÚ SLÚŽBU ALEBO URGENTNÝ PRÍJEM. PRÍPADNE VOLAJTE LINKU 155 ALEBO 112.</p> <p>Počas pandémie sa môže stať, že sa ťažšie dovoláte primárnemu pediatrovi za účelom konzultácie. Ak sa nedovoláte a vášmu dieťaťu sa po viac ako 4 hodinách nezlepší zdravotný stav, alebo sa zhorší, vyhľadajte najbližší urgentný príjem alebo volajte na linku 155 alebo 112.</p>
 ZELENÁ ZÓNA	<p>AK VAŠE DIEŤATKO NEMÁ Žiadne ČERVENÉ ALEBO ORANŽOVÉ PRÍZNAKY, A NASTALA NIEKTORÁ Z NASLEDUJÚCICH SITUÁCIÍ:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Dieťa je mladšie ako 2 týždne (u dojčeného dieťaťa mladšie ako 3 týždne), vyzerá žlté, hlavne na tvári – ide o novorodeneckú žltáčku, veľmi pravdepodobne začne postupne ustupovať – otázky zodpovie Váš pediatr v rámci poradenskej starostlivosti. • Dieťa má častú, rôzne sfarbenú stolicu - je primerané, keď má dieťa 4-6 pliných plienok denne, stolicu môže mať v každej plieneke, alebo raz za 1-3 dni, v prípade dojčených detí aj raz za 1týždeň, stolica môže mať rôzne sfarbenia od žltej cez oranžovú až po zelenkastú, ak sa dieťa pekne kŕmi a pribiera, nie je nevyhnutné vyhľadať lekárku. • Dieťa má zvýšenú teplotu medzi 37°C a 38°C - skontrolujte dieťaťo, či nie je prehratie z neprimeranej teplotej v miestnosti, alebo neprimerane veľa oblečenie, alebo ak sa práve zobudilo po spánku: merajte (rozbalené z perinky) s odstupom 15-20 minút. Ak nameriate zvýšenú teplotu od 37,2°C do 38°C opakovane počas niekoľkých hodín a dieťa nemá žiadne z červených alebo oranžových príznakov, dbajte na častejšie kŕmenie, sledujte močenie a kontaktujte svojho pediatra. • Dieťa pekne piše obvyklé množstvo, budí sa na kŕmenie a pláče pri hlate, viete ho utišiť, ale máte otázky pre iné nezvyčajné prejavy, kontaktujte svojho pediatra v ordinačných hodinách.	<p>UVEDENÉ PRÍZNAKY NEVYŽADUJÚ OKAMŽITÚ POMOC. V PRÍPADE OTÁZOK SA OBRÁTITE NA PRIMÁRNEHO PEDIATRA VÁŠHO DIEŤATKA.</p> <p>Pri iných príznakoch kontaktujte svojho primárneho pediatra za účelom konzultácie, určenia domácej liečby a ďalšieho postupu.</p>

Referencie:
The Royal College of Paediatrics and Child Health
<https://www.rcpch.ac.uk/resources/advice-parents-young-people-during-coronavirus-posters>
Centers for Disease Control and Prevention
<https://www.cdc.gov/Coronavirus/2019-nCoV/hcp/pediatric-hcp.html>
National Health Service <https://www.nhs.uk/conditions/coronavirus-covid-19/symptoms/>

MANUÁL NA URČENIE ZÁVAŽNOSTI ZDRAVOTNÉHO STAVU DIEŤAŤA STARŠIEHO AKO 3 MESIACE

PRE RODIČOV/OPATROVNÍKOV DETÍ (AJ V SÚVISLOSTI S OCHORENÍM COVID 19)

Podľa veku sú pripravené informácie o príznakoch, ktoré sa môžu vyskytnúť u dieťaťa a podľa ich závažnosti je odporúčaný ďalší postup.
V žiadnom prípade však nenahradzajú lekárskes vyšetrenie a odporúčanie, preto ak máte obavy, vyhľadajte lekársku radu svojho primárneho pediatra alebo pohotovostných zdravotníckych zariadení.

 <p>ČERVENÁ ZÓNA</p> <p>AK MÁ VAŠE DIEŤA KTORÝKOĽVEK Z NASLEDUJÚCICH PRÍZNAKOV:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Bledá, mramorová koža, ktorá je nezvyčajne chladná. • Je výrazne spavé – čaká ho prebudit, spí nezvyčajne dlho a nepretržite, neodpovedá na podnety primerane ani počas bdenia, takmer sa nehýbe a nenadvážuje očný kontakt. • Je zmätenej, dezorientované, má nezrozumiteľnú reč. • Neprítomnosť močenia (suché plienky) u dieťaťa do roka veku viac ako 8 hodín, u dieťaťa do 3 rokov viac ako 12 hodín. • Výrazne stážené dýchanie, ktoré sa prejavuje nepravidelným dýchaním, veľmi rýchlym a plytkým dýchaním mimo pláču, veľmi dlhými pauzami medzi nádychmi, „lapaním“ po dchu, ak pre dýchavosť nedokáže suviše hovoriť, jest alebo piť, má výrazné trvalé písanie na hrudi pri dýchaní. • Modrasté sfarbenie okolo úst, alebo na končekoch prstov. • Veľmi výrazná a neustupujúca bolest alebo tlak na hrudi. • Záchrav kŕčov (rytmické zásklby celých končatín alebo celého tela s poruchou vedomia). • Opakovane vtrvalo vracia a má výraznú bolest hlavy, má stuhnutú šiju (nedokáže predkláňať hlavu). • Nové fliačky na koži, ktoré nemiznú, ak na kožu v mieste ich výskytu zatlačíte skleneným pohárom, alebo ktoré vyzerajú ako malé modriny. • Náhle vzniknutá alebo výrazne sa zhoršujúca bolest v oblasti semenníkov u chlapcov. • Dieťa utrpelo väčšiu úraz, alebo si spôsobilo väčšie poranenie. • Ak máte strach, lebo dieťa vyzerá veľmi choré a máte obavy, že je v ohrození života. <p>BEZODKLADNE VYHĽADAJTE NAJBLIŽŠÍ URGENTNÝ PRÍJEM ALEBO VOLAJTE LINKU 155 ALEBO 112, PRETOŽE VAŠE DIEŤA VYŽADUJE NEODKLADNÚ ZDRAVOTNÚ STAROSTLIVOSŤ.</p>	 <p>ORANŽOVÁ ZÓNA</p> <p>AK MÁ VAŠE DIEŤA KTORÝKOĽVEK Z NASLEDUJÚCICH PRÍZNAKOV:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ťažie dýcha, čo sa prejavuje roztažovaním nosových krídel (bočné časti vchodu do nosa), vtahaním krčnej jamky alebo svalov pod rebriami pri dýchaní, nevie sa zhlbko nadýchnúť, rýchlo dýcha (viac ako 50/minútu vo veku 3-12mesiacov, viac ako 40/min vo veku 1-5 rokov, viac ako 30/min vo veku 6-11 rokov, viac ako 20/min nad 12 rokov), má neutichajúci dusivý kaš, priponomajúci štekanie. • Nezaujíma sa o kŕmenie. • Je nezvyčajne spavé alebo predráždené (nepretržite pláče a neviete ho utišiť). • Známky dehydratácie – nedostatku tekutín (suché sliznice v ústach a suché pera, vpadnuté oči, neprítomnosť slz pri dlhšom pláči, neprítomnosť močenia (suché plienky) u dieťaťa do roka posledných 6 hodín, u dieťaťa do 3 rokov posledných 10 hodín, u starších detí viac ako 12 hodín). • Rýchlo sa zhoršujúca dojčenská žltáčka (žltá koža na tvári, hrudníku prípadne končatinách, žlté očné bielka). • Teplota nad 38°C viac ako 5 dní, alebo teplota nad 40°C viac ako 1 deň alebo teplota nad 39°C ak neodpovedá na liečbu liekmi proti teplote, u detí do 12 mesiacov pri teplote nad 38°C viac ako 24 hodín. • Triáska viac ako 30 minút. • Bolesť hlavy a svetloplochost, nemožnosť hýbať šijou („stuhnutú“ šiju). • Výrazná bolest hrdla a výrazné slinenie a neschopnosť hľadať tekutiny pri vysokej teplote. • Pretrívajúca vracanie. • Pritomnosť krvi v stolici alebo moči. • Výrazná bolest svalov a zároveň neschopnosť chodiť alebo hýbať končatinami. • Ak máte obavy, že sa dieťaťu rýchlo zhoršuje zdravotný stav. <p>BEZODKLADNE KONTAKTUJTE SVOJHO PRIMÁRNÉHO PEDIATRA, OBJEDNÁVAJTE VYŠETRENIE ČO NAJSKÔR. AK JE PO ORDINAČNÝCH HODINÁCH, VYHĽADAJTE AMBULANTNÚ POHOTOVOSTNÚ SLUŽBU, PRÍPADNE VOLAJTE LINKU 155 ALEBO 112.</p> <p>Počas pandémie sa môže stať, že sa tăžia dovoláte primárnemu pediatrovi za účelom konzultácie. Ak sa nedovoláte a Vášmu dieťaťu sa po viac ako 4 hodinách nezlepší zdravotný stav, alebo sa stav zhorší, vyhľadajte najbližší urgentný príjem alebo volajte na linku 155 alebo 112.</p>
 <p>ZELENÁ ZÓNA</p> <p>AK VAŠE DIEŤA NEMÁ Žiadne ČERVENÉ ALEBO ORANŽOVÉ PRÍZNAKY, DIEŤA OŠETRUJTE DOMA PODĽA POTREBY A POZORUJTE VÝSKYT AKÝCHKOĽVEK NOVÝCH PRÍZNAKOV, PRÍPADNE KONTAKTUJTE SVOJHO PRIMÁRNÉHO PEDIATRA PRE KONZULTÁCIU OHĽADNE DOMÁCEJ LIEČBY A ĎALŠIEHO POSTUPU.</p>	

Referencie:
The Royal College of Paediatrics and Child Health
<https://www.rcpch.ac.uk/resources/advice-parents-young-people-during-coronavirus-posters>
Centers for Disease Control and Prevention
<https://www.cdc.gov/coronavirus/2019-ncov/hcp/pediatric-hcp.html>
National Health Service <https://www.nhs.uk/conditions/coronavirus-covid-19/symptoms/>

MANUÁL NA URČENIE ZÁVAŽNOSTI ZDRAVOTNÉHO STAVU DO SPIEVAJÚCEHO

PRE RODIČOV/OPATROVNÍKOV/DO SPIEVAJÚCICH (AJ V SÚVISLOSTI S OCHORENÍM COVID 19)

Podľa veku sú pripravené informácie o príznakoch, ktoré sa môžu vyskytnúť u dieťaťa a podľa ich závažnosti je odporúčaný ďalší postup.
V žiadnom prípade však nenahradzajú lekárskie vyšetrenie a odporúčanie, preto ak máte obavy, vyhľadajte lekársku radu svojho primárneho pediatra alebo pohotovostných zdravotníckych zariadení.

 <p>ČERVENÁ ZÓNA</p>	<p>AK MÁ DO SPIEVAJÚCI KTORÝKOĽVEK Z NASLEDUJÚCICH PRÍZNAKOV:</p> <ul style="list-style-type: none"> Bledá, mramorová koža, ktorá je nezvyčajne chladná a pri tom spotená. Výrazne stažené dýchanie, ktoré sa prejavuje nepravidelným dýchaním, veľmi rýchlym dýchaním, „japaním“ po dchu, ak pre dýchavosť nedokáže súvisle hovoriť, jest alebo piť. Šedo-modré sfarbenie kože okolo úst, na tvári alebo na končekoch prstov. Veľmi výrazná neustupujúca bolesť alebo tlak na hrudi. Záchravat krčov (rytmické zásklby celých končatín alebo celého tela s poruchou vedomia). Zmätenosť a dezorientovanosť (ak reaguje zmätene, alebo neprimerane na podnety, alebo nereaguje vobec), nedokáže zrozumiteľne hovoriť, číti mldoby a výrazné závrate. Neutíšiteľné vracanie a výrazná bolest hlavy. Nové fliačky na koži, ktoré nemiznú, ak na kožu v mieste ich výskytu zatlačíte skleneným pohárom, alebo ktoré vyzierajú ako malé modriny. U chlapcov náhle vzniknutá alebo výrazne sa zhoršujúca bolesť v oblasti semenníkov. Ak vykašlia krvavé hlienky. Utrpel väčšiu úraz alebo si spôsobil väčšie poranenie. <p>BEZODKLADNE VYHĽADAJTE NAJBLIŽŠÍ URGENTNÝ PRÍJEM ALEBO VOLAJTE LINKU 155 ALEBO 112, PRETOŽE DO SPIEVAJÚCI VYŽADUJE NEODKLADNÚ ZDRAVOTNÚ STAROSTLIVOSŤ.</p>
 <p>ORANŽOVÁ ZÓNA</p>	<p>AK MÁ DO SPIEVAJÚCI KTORÝKOĽVEK Z NASLEDUJÚCICH PRÍZNAKOV:</p> <ul style="list-style-type: none"> Ťažšie dýchanie, ale stále môže hovoriť v celých vetách a môže jest a piť bez výrazného zadýchania. Známky dehydratácie – nedostatku tekutín (pocit výrazného smädu, vpadnuté oči, suché sliznice v ústach a suché popraskané pery, ak nebolo močenie viac ako 12 hodín). Triaška alebo výrazná bolesť svalov bez zjavnej príčiny (nie po cvičení, športovej námahe). Teplota nad 38,5°C, trvajúca viac ako 5 dní, teplota nad 40°C viac ako 3 dni, alebo teplota nad 39°C ak nedopovedá na liečbu liekmi proti teplote. Zhoršujúca sa bolesť hlavy a pretrvávajúce vracanie. Pretrvávajúca alebo zhoršujúca sa bolesť brucha. Prítomnosť krvi v stolici alebo moči. Výrazný nezvyčajný trvajúci smäď napriek príjmu veľkého množstva tekutín a nezvyčajne časté močenie. Úraz končatín, ktorý spôsobuje zniženú hybnosť alebo pretrvávajúcu bolest. Úraz hlavy s pretrvávajúcou bolesťou hlavy a spavosťou až mldobami. Ak sa cíti stále horšie a máte veľké obavy o jeho zdravotný stav. <p>BEZODKLADNE KONTAKTUJTE PRIMÁRNÉHO PEDIATRA DO SPIEVAJÚCEHO ALEBO VŠEOBECNÉHO LEKÁRA, KTORÝ OBJEDNÁ DO SPIEVAJÚCEHO NA VYŠETRENIE ČO NAJSKÔR. AK JE PO ORDINAČNÝCH HODINÁCH, VYHĽADAJTE AMBULANTNÚ POHOTOVOSTNÚ SLUŽBU, PRÍPADNE VOLAJTE LINKU 155 ALEBO 112.</p> <p>Počas pandémie sa môže stať, že sa tiažšie dovoláte primárному pediatrovi alebo všeobecnému lekárovi za účelom konzultácie. Ak sa nedovoláte a Vášmu dieťatu sa po viac ako 4 hodinách nezlepší zdravotný stav, alebo sa zhorší, vyhľadajte najbližší urgentný príjem alebo volajte na linku 155 alebo 112.</p>
 <p>ZELENÁ ZÓNA</p>	<p>AK NEMÁ DO SPIEVAJÚCI ŽIADNE ČERVENÉ ALEBO ORANŽOVÉ PRÍZNAKY, MÁ ZOSTAŤ DOMA DO ZOTAVENIA A MÁ POUŽÍVAŤ BEŽNÚ PODPORNU LIEČBU PODLA PRÍZNAKOV. AK MÁTE OTÁZKY A POTREBUJETE SA PORADIŤ, KONTAKTUJTE PRIMÁRNÉHO PEDIATRA DO SPIEVAJÚCEHO ALEBO VŠEOBECNÉHO LEKÁRA. POZORUJTE VÝSKYT AKÝCHKOĽVEK NOVÝCH PRÍZNAKOV.</p>

Referencie:
The Royal College of Paediatrics and Child Health
<https://www.rcpch.ac.uk/resources/advice-parents-young-people-during-coronavirus-posters>
Centers for Disease Control and Prevention
<https://www.cdc.gov/Coronavirus/2019-ncov/hcp/pediatric-hcp.html>
National Health Service <https://www.nhs.uk/conditions/coronavirus-covid-19/symptoms/>

